
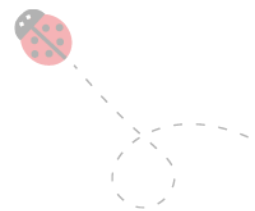
Tilvenning i Lunderåsen FUS barnehage

– en god og trygg barnehagestart

---

barnehagene

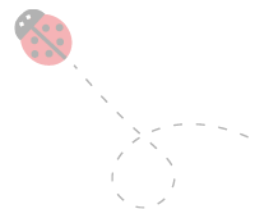

Barnets første møte med Lunderåsen FUS barnehage skal være preget av trygg tilknytning, emosjonsveiledning og gode rutiner. Barns følelsesmessige bånd utvikles gjennom hele barnehagelivet, men tilvenningsperioden er en ekstra sårbar periode. Barnet skal venne seg til en ny hverdag, nytt miljø, nye rutiner, bli kjent med mange fremmede mennesker og venne seg til å være atskilt fra foreldre / foresatte. Personalet og foreldre må derfor sammen finne ut av hva barnet har behov for, og sammen vurdere hvor mange dager foreldrene bør være i barnehagen.

Barnehagens rutiner for tilvenning er basert på nyere forskning om trygg tilknytning, og følger FUS standard for tilvenning og Lillestrøm kommunes kvalitetsplan for tilvenning.

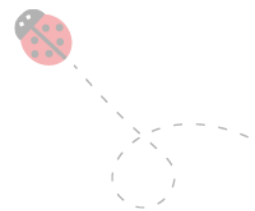
Målet med tilvenningsperioden i Lunderåsen FUS barnehage er:

- At tilvenningen tilpasses hvert enkelt barns behov i tett dialog med barnets foresatte
- At personalet gir barna trygghet gjennom god omsorg
- At alle medarbeidere har kunnskap om trygg tilvenning og tilknytning (Trygghetssirkelen/COS)
- At vi har gode rutiner for tilvenning og følger disse
- At alle barn er trygt tilknyttet minst en voksen på sin avdeling
- At foreldrene har tillit til personalet og opplever at det er trygt å levere barnet i barnehagen
- En foreldreaktiv tilvenning

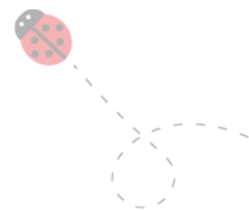
Personalet i barnehagen skal:

- Sette av god tid til tilvenning for barnet
- **Gi foreldrene informasjon** om barnehagens rutiner for oppstart og tilvenning og bakgrunn for rutinene
- **Invitere alle barn og foreldre på besøk i barnehagen før oppstart.** Foreldre og barn inviteres til besøksdager i juni for å bli kjent med ansatte og barnehageområdet før oppstart. For barn som starter i barnehagen senere på høsten/vinteren, vil familien også få tilbud om besøksdager nærmere oppstartsdato.
- Ha en **tilknytningsperson** ved oppstart for barnet og foreldrene
- Arrangere **foreldremøte i juni** for nye foreldre med informasjon om tilvenningsprosessen, det teoretiske grunnlaget og barnehagens pedagogiske tilbud og leke – og læringsmiljø.
- Invitere foreldrene til **tilvenningssamtale** i juni for å bli kjent med hverandre før oppstart. Målet med samtalen er at barnehagen får informasjon om barnet og familien for å kunne legge til rette for en best mulig tilvenning.
- **Tilrettelegge for en trygg og god oppstart** uansett når på året barnet begynner og uansett alder
- Ha **tett dialog** med barnets foreldre i tilvenningsperioden
- Det legges til rette for at **foreldre skal være aktivt deltagende** i barnets rutiner og aktiviteter ved oppstart i barnehagen jmf **foreldreaktiv tilvenning**.
- De ansatte skal være **trygge og omsorgsfulle voksne** som er tilgjengelige og tilstedeværende, og følger barnas behov oppe (støtter barnets utforskning) og nede på Trygghetssirkelen (være sammen med barnet i følelsene).
- Pedagogisk leder skal gjennomføre en **oppstartssamtale** med foreldrene 2-6 uker etter barnehagestart. Målet med samtalen er å dele erfaringer om tilvenningsprosessen og oppstarten i barnehagen, og legge til rette for videre samarbeid.

Forventninger til foreldrene i tilvenningsperioden:

- Sett av minst fem dager til tilvenning ved oppstart i barnehagen.
- Det bør legges opp til at barnet har korte dager i barnehagen og rolige ettermiddager hjemme i tilvenningsperioden.
- Barnet og forelder bør være i barnehagen i det tidsrommet tilknytningspersonen er på jobb de første ukene.
- Det anbefales at det kun er en forelder av gangen som er sammen med barnet i tilvenningsdagene
- **Foreldre deltar aktivt i barnets rutiner** de første dagene som eksempelvis ved stell, måltid og soving.
- Foreldre skal sette ord på barnets behov og uttrykk, slik at tilknytningspersonen blir kjent med barnets behovsuttrykk.
- Når barnet begynner å utforske på egenhånd, anbefaler vi at forelderen finner seg en plass i rommet og sitter i ro. Dette for at barnet til enhver tid skal vite hvor den trygge basen befinner seg og være tilgjengelig for barnet når de trenger å «fylle koppen» jmf Trygghetssirkelen. Se mer informasjon om dette litt lenger ned i skrivet.
- Foreldre begrenser mobilbruken, slik at de til enhver tid er tilgjengelig for barnet
- Foreldre skal alltid si ifra til barnet før de forlater avdelingen eller barnehagen
- Foreldre må trygge barnet i avskjeden og vise barnet at de har tillitt til at barnehagen er et trygt sted å være
- Det oppfordres til at barnet har med seg et overgangsobjekt som smokk, koseklut, bamse eller lignende slik at barnet har noe kjent og trygt med seg når foreldre ikke lenger er med i barnehagen
- Foreldre oppfordres til å ta kontakt med barnehagen når de har behov for det underveis i tilvenningen. Kontaktinformasjon utveksles ved tildelt barnehageplass.

Foreldreaktiv tilvenning

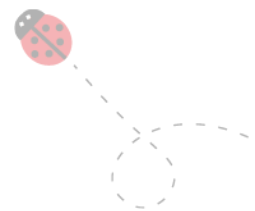
Hensikten med foreldreaktiv tilvenning er å få til en «sømløs» overgang fra at foreldrene tar hånd om alle oppgaver med barnet i barnehagen, til det blir naturlig og trygt for barnet at tilknytningspersonen overtar stadig flere oppgaver. Når barn får god tid til å gjøre seg kjent i barnehagen, sammen med sine foreldre, vil det bli enklere for dem å være uten foreldrene når tilvenningsdagene er over. I FUS barnehagene legges det opp til at barna gradvis og sammen med voksne de kjenner, skal få erfare at barnehagen er et fint sted å være, ikke at barna raskt skal måtte øve seg på å være uten foreldre i barnehagen.

Hovedoppgaven for personalet i tilvenningen for et nytt barn er å sørge for at barnet får trygg tilknytning til en voksen i barnehagen. Personalet må sette av tid til å lære det nye barnet å kjenne, bli kjent med barnet og barnets rutiner og preferanser, og tilpasse seg disse i den grad det praktisk lar seg gjennomføre.

Foreldrene som ressurs og samarbeidspartner

Foreldrenes rolle under tilvenningen er å være en støtte for barna sine når de skal utforske barnehagen og etablere kontakt med personalet og andre barn. Det er personalet som må legge til rette for at foreldrene skal kunne innta denne aktive rollen under tilvenningen.

Foreldrene kjenner til alle uttrykkene barnet har, hva de betyr og hva barnet trenger. barn er så ulike, er det ikke alltid like lett for personalet å oppfatte barns ulike behov og møte disse på en god måte. Et nært og godt samarbeid mellom personalet og foreldre er derfor en viktig suksessfaktor for en god tilvenning og for at barnet skal føle seg trygg i barnehagen. Mens foreldrene er eksperter på sitt barn, er personalet i barnehagen eksperter på barnehagen og barn i gruppe. God informasjonsflyt mellom personalet og foreldrene om hva tilvenning til barnehagen innebærer for barnet og hva som forventes av dem som foreldre er viktig. Dette bidrar til trygghet og forutsigbarhet. Foreldrene skal alltid si ifra til barnet når de forlater barnehagen. Det kan være like vondt for foreldrene å gå fra barnet som det er for barnet, og noen foreldre kan trenge hjelp og støtte i disse følelsene.

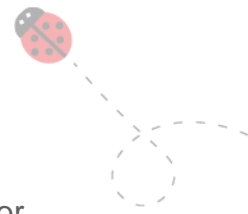

Trygg tilknytning

Trygg tilknytning handler om at barnet, når det er lei seg eller frustrert søker trøst hos en trygg voksen, det være seg foreldre eller ansatte. Det andre er at det lar seg trøste. Barnehagestart kan være stressende for noen barn. Noen utrygge barn kan gi høyløst uttrykk for sin misnøye og mistrivsel. Andre utrygge barn gir få signaler på at de ikke har det bra, de protesterer ikke når foreldrene går, men trekker seg tilbake. De kan ha en likegyldig holdning til personalet, som om de ikke trenger noen form for hjelp eller støtte. Fravær av lek og utforskning kan være en indikasjon på at barnet ikke er trygt og trenger mer tid og mer omsorg og støtte. Barn har et grunnleggende behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet. Opplevelsen av trygghet for barn og foreldre i barnehagen er grunnlaget for en positiv utvikling. For å sikre en trygg og god tilknytning er det viktig å anerkjenne barnets reaksjoner og følelser, la barnet være lei seg, trøste det og sette ord på at mamma og pappa gikk, at det er leit og at man forstår.

Kjennetegn på trygg tilknytning:

- Barnet søker trøst og tar imot trøst
- Barnet hviler kroppen mot den voksne og blir rolig og avspent når den voksne tar barnet inntil seg/løfter opp barnet
- Den voksne fungerer som en "ladestasjon" for barnet (barnet leker, blir sliten/lei/frustrert etc. og trenger så nærhet/kos/trøst før det kan leke videre)
- Barnet gir den voksne klem, vil sitte på fanget o.l.
- Barnet vet hvor den voksne befinner seg
- Barnet ber om hjelp
- Barnet er glad og fornøyd sammen med de voksne
- Barnet samarbeider som oftest med de voksne
- Barnet responderer raskt på adekvat grensesetting fra de voksne
- Barnet viser den voksne positive reaksjoner om morgenen

Trygghetssirkelen / Circle of security (COS)

I trygghetssirkelen er tilknytningspersonens hovedoppgave å være en trygg base for barnets utforskning, lek og læring og ta imot barnet når det har behov for trøst og omsorg. Barnet skal være trygg på at det blir trøstet når det føler ubehag.

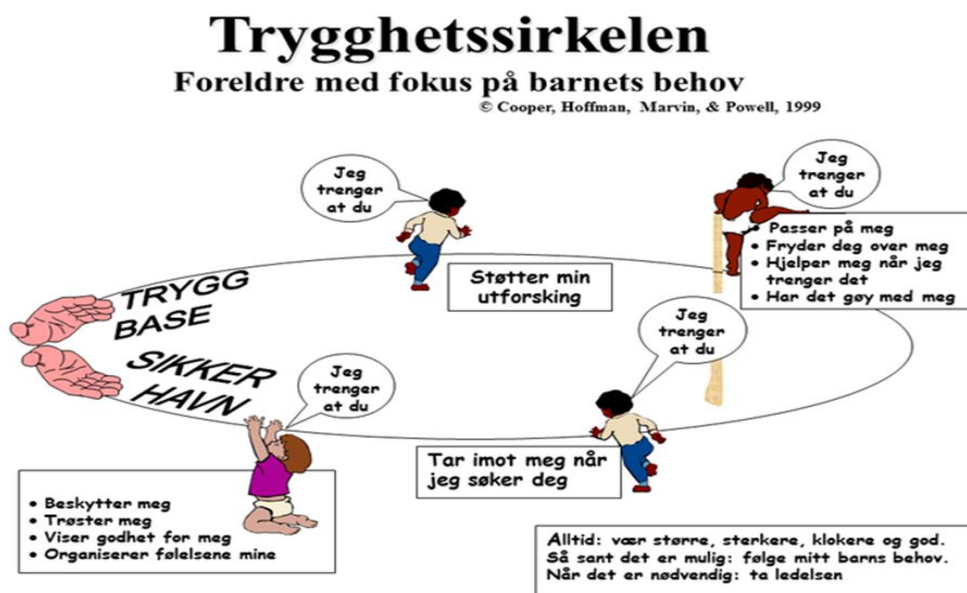
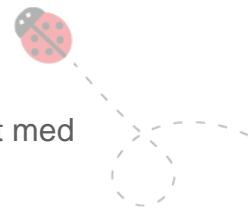

Fig 1: Trygghetssirkelen (Powell, Cooper, Hoffman og Marwin)

Den øverste delen av sirkelen representerer et barns behov når det utforsker: «pass på meg», «fryd deg over meg», «hjelp meg» og «ha det gøy sammen med meg». Den nederste delen av sirkelen representerer et barns behov når tilknytningsadferden er aktivert: «beskytt meg», «trøst meg», «vis godhet for meg» og «organiser følelsene mine». Barn forteller den voksne at noe er galt gjennom sine følelsesreaksjoner og adferd, men ikke alltid på den måten de voksne hadde tenkt eller forventet.

Tilknytningsperson

Når barn begynner i barnehage, trenger de raskt å oppleve trygghet. Både gode og forutsigbare rutiner og samspill med sensitive og emosjonelt tilgjengelige ansatte er viktig. I den første tiden i barnehagen skal barnet og foreldrene derfor få én tilknytningsperson å forholde seg til på avdelingen / basen. Som tilknytningsperson er

man sammen med foreldre og barn hele tiden under tilvenningen og jobber bevisst med å etablere en god relasjon til barnet. Dette gjøres for å skape trygghet og etablere tilknytning mellom barnet, foreldrene og personalet i barnehagen.

Små barn etablerer lettest relasjoner til ansatte som er sensitive, fanger opp og deler deres følelser. Det er dette som får dem til å føle seg forstått. Små barn trenger særlig å erfare at deres vanskelige følelser blir akseptert og regulert på gode måter. Men små barn er også nysgjerrige utforskere og vil etablere kontakt når voksne støtter deres utforskning av nye leker og kontakt med andre barn. Sensitive ansatte griper øyeblikk med mulighet til god kontakt med ulike barn der og da. De skjønner når de skal være aktive overfor barna og når de rolig skal være til stede i situasjonen.

Tilknytningspersonen har som oppgave å gi foreldrene informasjon om barnehagens dagsrytme og arbeidsmåter, og gi foreldrene støtte og råd ved behov gjennom tilvenningen slik at man sammen støtter opp under barnets prosess med å finne seg til rette i barnehagen.

Velkommen til oss!

Vi gleder oss til å bli kjent med dere!

Kontaktinformasjon:

Marte von Køppen, daglig leder i Lunderåsen FUS barnehage
Mobil: 48 23 20 28, E-post: dl.lunderasen@bhg.no